

THÚC ĐẨY HOẠT ĐỘNG KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG ĐOÀN

✍ NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THÙY*

Ngày nhận: 11/7/2022

Ngày phản biện: 15/8/2022

Ngày duyệt đăng: 30/8/2022

Tóm tắt: Đề án 1665/QĐ-TTg ngày 30/10/2017 của Thủ tướng Chính phủ “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025” đã đề cao vai trò của Trường Đại học trong hệ sinh thái khởi nghiệp quốc gia. Việc đưa đề án 1665 vào Đại học Công đoàn cần có lộ trình và đây là một bệ phóng đạt được mục tiêu đào tạo và triết lý giáo dục của trường, khơi gợi niềm tin khởi nghiệp, tạo động lực cho sinh viên nuôi dưỡng đam mê và biến ước mơ thành hiện thực. Để hiểu rõ hơn hoạt động khởi nghiệp của sinh viên Đại học Công đoàn tác giả đã đi sâu tìm hiểu về thực trạng và đề xuất một số giải pháp nhằm thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp sáng tạo cho sinh viên Trường Đại học Công đoàn.

Từ khóa: Khởi nghiệp sáng tạo, sinh viên, Đại học Công đoàn, thúc đẩy.

FULL OF CREATIVE ENTERPRISE ACTIVITIES FOR TRADE UNION UNIVERSITY STUDENTS

Abstract: Project 1665/QĐ - TTg dated October 30th, 2017 of the Prime Minister "Supporting students and students to start a business by 2025" has highlighted the role of universities in national startup ecosystem. The introduction of project 1665 into Trade Union University needs a roadmap and this is a launching pad to achieve the university's training goals and educational philosophy, arouse confidence in entrepreneurship, and motivate students to nurture their passion. love and make dreams come true. In order to better understand the entrepreneurial activities of Trade Union University students, the author has delved into the current situation and proposed some solutions to promote creative entrepreneurship activities for students of the Trade Union University.

Keywords: Creative start-up, students, Trade Union University, promotion.

1. Đặt vấn đề

Việc triển khai đề án 1665/QĐ-TTg ngày 30/10/2017 của Thủ tướng Chính phủ “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025” (Sau đây gọi là Đề án 1665) đã được nhiều trường đại học trong toàn quốc đưa vào triển khai và thực hiện có hiệu quả. Mỗi trường đều có một đặc điểm khác nhau nên việc thực hiện và triển khai còn nhiều vướng mắc cần sự vào cuộc thực sự của Ban giám hiệu, toàn bộ các giảng viên, Hội, Câu lạc bộ và toàn bộ sinh viên. Muốn đẩy mạnh hoạt động khởi nghiệp cần có những lộ trình và bước đi chắc chắn, phối hợp đồng bộ giữa Ban giám hiệu, Khoa, Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội sinh viên, Câu lạc bộ trong Trường Đại học Công đoàn thì hoạt động này mới trở thành một phong trào lớn và thành công. Triển khai đề án 1665 thành công sẽ tạo ra một luồng tư tưởng mới cho sinh viên đó là sau khi ra trường sẽ tạo việc làm cho mình, cho cộng đồng, cho xã hội chứ không phải là cầm hồ sơ đi xin việc, đi làm thuê. Trường Đại học Công đoàn là trường đại học đa ngành, đa cấp

trực thuộc Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và chịu sự quản lý về chuyên môn của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Trường vừa thực hiện chức năng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ cho tổ chức công đoàn, vừa góp phần đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho xã hội, từng bước khẳng định vị trí và uy tín trong xã hội. Để thực hiện triết lý giáo dục của Trường Đại học Công đoàn: “Học để biết, học để làm việc, học để chung sống, học để khẳng định mình, học để hội nhập, học để kiến tạo tương lai” Trường đã luôn quan tâm và thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp cho sinh viên.

2. Thực trạng của hoạt động khởi nghiệp sáng tạo cho sinh viên Đại học Công đoàn

Trong thực tế môi trường kinh doanh luôn biến đổi không ngừng và rất phức tạp, hiện nay không có một quy chuẩn, một công thức thống nhất nào về quy trình khởi sự kinh doanh và kinh doanh thành công áp dụng chung cho mọi hoàn cảnh,

* Trường Đại học Công Đoàn

tình huống thực tiễn. Kinh doanh và khởi sự kinh doanh là một quá trình vô cùng phức tạp, luôn thay đổi mọi lúc, mọi nơi. Để thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp của sinh viên và trang bị các kiến thức, kỹ năng về khởi nghiệp cho học sinh, sinh viên trong thời gian học tập tại Trường Đại học Công đoàn, tạo môi trường thuận lợi để hỗ trợ sinh viên hình thành và hiện thực hóa các ý tưởng, dự án khởi nghiệp, góp phần tạo việc làm cho học sinh, sinh viên sau khi tốt nghiệp. Trường đại học Công đoàn đã thực hiện rất nhiều hoạt động thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp cho sinh viên và trang bị các kiến thức, kỹ năng về khởi nghiệp cho sinh viên trong thời gian học tập tại Trường. Tạo môi trường thuận lợi để hỗ trợ sinh viên hình thành và hiện thực hóa các ý tưởng, dự án khởi nghiệp.

2.1. Thành tựu đạt được

+ Trường Đại học Công đoàn là cái nôi, là môi trường cho sinh viên khởi nghiệp và đào tạo về tư duy khởi nghiệp cho sinh viên. Các cuộc thi khởi nghiệp từ cấp trường, thành phố và bộ được tổ chức chính là sự ủng hộ, tạo điều kiện khơi gợi niềm tin khởi nghiệp cho sinh viên. Ban giám hiệu, các Khoa chủ quản và Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Câu lạc bộ Nhà quản trị tương lai (Câu lạc bộ FMC) rất quan tâm đến vấn đề khởi nghiệp cho sinh viên luôn tạo điều kiện động viên cả về vật chất, tinh thần, không gian cho hoạt động khởi nghiệp sáng tạo của sinh viên. Trong các cuộc họp với các cán bộ chủ chốt trong nhà trường cũng như toàn cán bộ giáo viên, các cuộc hội thảo, gặp mặt sinh viên Ban giám hiệu luôn đề cập và khuyến khích đưa hoạt động khởi nghiệp của sinh viên vào học tập và triển khai thực hiện.

+ Khoa Quản trị kinh doanh đã đưa học phần “Khởi sự kinh doanh và tái lập doanh nghiệp” 3 tín chỉ vào chương trình đào tạo từ QT 20 và đến QT 27 đổi tên học phần này thành “Khởi sự kinh doanh” vào chuyên ngành đào tạo Quản trị kinh doanh nhằm trang bị những kiến thức cơ bản, kỹ năng khởi nghiệp cho sinh viên. Với học phần đó phần nào đã tạo nền tảng và khơi gợi niềm tin khởi nghiệp cho các em khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

+ Có rất nhiều giảng viên tham gia các lớp tập huấn giảng viên nguồn về hoạt động khởi nghiệp tại các trường cũng như trung tâm lớn tại Việt Nam.

Giảng viên tham gia các lớp khởi nghiệp do Đại sứ quán Hoa Kỳ kết hợp cùng Học viện Phụ nữ Việt Nam và Hội đồng Anh kết hợp cùng Trung tâm Sáng tạo và khởi nghiệp (CSIE) của Đại học Kinh tế quốc dân, Trung tâm Chuyển giao Tri thức và Hỗ trợ Khởi nghiệp - Đại học Quốc gia Hà Nội, Không gian Sáng tạo và Ươm tạo FTU - Trường Đại học Ngoại thương, Ươm tạo BK - Holdings - Trường Đại học Bách khoa Hà Nội. Các giảng viên đã tích cực tham gia các lớp đào tạo cán bộ nguồn, lĩnh hội kiến thức của các khóa đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ về hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp. Đây chính là bước đầu hình thành đội ngũ cán bộ làm công tác tư vấn, hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp tại Trường.

+ Câu lạc bộ Nhà quản trị tương lai của Khoa Quản trị kinh doanh được thành lập từ năm 2004, cứ 2 năm một lần tổ chức cuộc thi “Nhà quản trị tài ba”. Đây là cuộc thi nhằm tìm kiếm nhà quản trị trẻ, tài năng cho tương lai. Qua cuộc thi này các em sinh viên được bồi dưỡng, phát triển kiến thức kinh doanh, phát huy sự sáng tạo, năng động đồng thời rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng tư duy, giao tiếp, thuyết phục, sales, marketing, PR,...

+ Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Công đoàn thường xuyên kết hợp cùng các trường, hiệp hội doanh nghiệp vừa và nhỏ tổ chức tọa đàm nhằm trang bị kiến thức và khơi gợi niềm tin khởi nghiệp cho sinh viên trong trường như “Lập nghiệp thời khủng hoảng”, “Sinh viên cùng khởi nghiệp sáng tạo”, “Khơi dậy niềm tin khởi nghiệp”,...

Bên cạnh nhiều thành tựu nhà trường đã đạt được thì hiện tại hoạt động khởi nghiệp cho sinh viên Đại học Công đoàn còn rất nhiều khó khăn.

2.2. Những khó khăn

+ Tư tưởng của phụ huynh và sinh viên chưa thay đổi về hoạt động khởi nghiệp của sinh viên: Hiện nay vẫn còn nhiều phụ huynh và sinh viên còn nặng nề về tư tưởng là học xong đại học sau đó xin việc tại các cơ quan hành chính Nhà nước hay một công ty nào đó thay vì có đam mê và thực hiện ước mơ khởi nghiệp vừa mang lại thu nhập cho chính bản thân vừa tạo công ăn việc làm cho xã hội.

+ Hiện nay vẫn còn tư tưởng khởi nghiệp chỉ dành cho các sinh viên khối ngành kinh tế còn các ngành khác như xã hội học, nhân lực, bảo hộ lao động,... không thể khởi nghiệp được.

+ Sinh viên đi học chỉ tập trung vào việc học hoặc đi làm thêm để có thêm thu nhập trang trải cuộc sống, thêm kỹ năng mềm để khi ra trường dễ xin việc. Sinh viên không dám mạo hiểm để thực hiện ước mơ của mình, sợ thất bại, sợ bị chê bai, sợ không có vốn, không tự tin khi khởi nghiệp,...

+ Năm 2021 - 2022 trường có 8.170 sinh viên, đây là một con số sinh viên đáng mơ ước, một lực lượng trẻ, đầy nhiệt huyết, đầy đam mê, đầy ý tưởng sáng tạo tuy nhiên trường Đại học Công đoàn chưa có Trung tâm khởi nghiệp. Đây là một phần hạn chế giảm đi nhiều hoạt động hỗ trợ và thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp cho sinh viên.

2.3. Nguyên nhân của những hạn chế

+ Hệ sinh thái khởi nghiệp có vai trò là môi trường gieo hạt giống và nuôi dưỡng, thúc đẩy khởi nghiệp phát triển. Trường Đại học Công đoàn chưa xây dựng được hệ sinh thái khởi nghiệp đa dạng và có sự kết nối chặt chẽ giữa các đối tượng hỗ trợ cho hoạt động khởi nghiệp.

+ Chưa có chính sách hỗ trợ tài chính cho hoạt động khởi nghiệp sáng tạo trong sinh viên Đại học Công đoàn.

+ Chưa có không gian, cơ sở hạ tầng đầy đủ thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp trong sinh viên trong trường.

+ Sinh viên còn thiếu và yếu về kiến thức khởi nghiệp trong kinh doanh nhất là kiến thức thực tiễn. Chưa có nhiều điều kiện để tiếp xúc với các cuộc thi khởi nghiệp sáng tạo.

+ Sinh viên còn chưa hiểu rõ về hoạt động khởi nghiệp và nội dung trong Đề án 1665 nên việc tham gia vào các cuộc thi khởi nghiệp sáng tạo cũng như tiếp cận nguồn vốn khởi nghiệp còn hạn chế.

3. Giải pháp đẩy mạnh hoạt động khởi nghiệp cho sinh viên Trường Đại học Công đoàn

Đề án 1665 là bộ phóng vũ khí chắc để tạo ra các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo. Theo đó, các trường đại học với chức năng nghiên cứu khoa học và đào tạo con người là nhân tố cốt lõi của quốc gia khởi nghiệp. Đề án 1665 của Chính phủ về hoạt động khởi nghiệp đều đề cao vai trò của trường đại học trong hệ sinh thái khởi nghiệp quốc gia. Trường đại học xây dựng những chương trình đào tạo tinh thần và tư duy khởi nghiệp, các kiến thức cần thiết để thế hệ trẻ có thể đối mặt với các vấn đề của thực tiễn

một cách tích cực, mang lại giá trị cho bản thân và cộng đồng. Đây cũng là môi trường gắn kết các đề tài nghiên cứu khoa học của giảng viên, sinh viên với các nguồn lực, nuôi dưỡng các ý tưởng sáng tạo, hỗ trợ các dự án hoàn thiện hơn giúp sinh viên khởi nghiệp thành công sau khi tốt nghiệp. Trường đại học là nơi cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho hệ sinh thái: các nhà sáng lập và điều hành doanh nghiệp, nhân lực làm việc trong các công ty, các nhà quản lý và các chuyên gia. Ngoài ra, các trường đại học còn có thể hỗ trợ cơ sở vật chất, hạ tầng cho các dự án khởi nghiệp. Với tinh thần của Đề án 1665 như một làn gió mới thúc đẩy hơn nữa để đạt được tầm nhìn sứ mệnh và giá trị cốt lõi mà trường Đại học Công đoàn đang hướng tới.

Qua việc phân tích những thành tựu, hạn chế và nguyên nhân của hạn chế, tác giả xin đề xuất một số giải pháp nhằm thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp cho sinh viên Đại học Công đoàn như sau:

- *Xây dựng hệ sinh thái trường đại học khởi nghiệp hoàn thiện và gắn kết.*

+ Trước tiên cần xây dựng “Trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp”, hình thành nhóm chuyên trách hỗ trợ khởi nghiệp cho sinh viên toàn trường. Đây là nơi ươm tạo hoạt động khởi nghiệp cho sinh viên, trang bị cho các em kiến thức về khởi nghiệp, nơi tạo động lực, tiếp thêm đam mê khởi nghiệp cho các em, nơi kết nối các nhà đầu tư cho các dự án khởi nghiệp.

+ Tổ chức các hoạt động ươm tạo như: Tăng cường các Hội thảo, các cuộc thi, các khóa đào tạo, câu lạc bộ, kết nối thị trường, kết nối doanh nghiệp, cố vấn và đầu tư cho các dự án khởi nghiệp của sinh viên.

+ Nhà trường cần tích cực tham khảo các chương trình đào tạo của các trường mạnh về hoạt động khởi nghiệp như Đại học Kinh tế quốc dân, Đại học Bách khoa, Đại học Ngoại thương, Học Viện Nông nghiệp,... và tham vấn ý kiến chuyên gia, ý kiến doanh nghiệp để đưa vấn đề khởi nghiệp vào chương trình đào tạo bắt buộc hoặc tự chọn nhằm đảm bảo thiết thực, hiệu quả, tránh gây áp lực cho sinh viên; hoặc lồng ghép các chuyên đề khởi nghiệp vào các chương trình ngoại khóa, các cuộc thi để thu hút sinh viên tham gia. Bên cạnh đó là phát triển đội ngũ cán bộ tư vấn, hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp trong nhà trường

và đội ngũ giảng viên nguồn khởi nghiệp, đến từ các khoa quản trị kinh doanh, công nghệ, đổi mới sáng tạo của nhà trường.

- *Có chính sách hỗ trợ cho hoạt động khởi nghiệp trong sinh viên.*

+ Nhà trường có thể trích 5-10% ngân sách nghiên cứu khoa học cho hoạt động khởi nghiệp của sinh viên. Khuyến khích sinh viên tham gia vào các cuộc thi “Học sinh, sinh viên với ý tưởng khởi nghiệp”, động viên cả về vật chất và tinh thần cho các đội, cá nhân tham gia vào cuộc thi này.

+ Xây dựng “Quỹ hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp” tại nhà trường từ nguồn kinh phí xã hội hóa, thương mại hóa sản phẩm khởi nghiệp, chủ doanh nghiệp. Ngoài ra nếu dự án khởi nghiệp về Doanh nghiệp xã hội sinh viên sẽ dễ dàng tiếp cận với nguồn vốn tài trợ từ Hội đồng Anh Việt Nam trong chương trình “Công dân tích cực - Active Citizens”.

- *Đầu tư cơ sở hạ tầng cho hoạt động khởi nghiệp.*

Nhà trường nên bố trí các không gian dùng chung cho sinh viên, các phòng thí nghiệm, xưởng thực hành, địa điểm gặp gỡ cho sinh viên có ý tưởng khởi nghiệp nhằm mục đích kết nối, hỗ trợ tối đa nhu cầu của sinh viên khởi nghiệp. Đây là nơi gặp gỡ, giao lưu cũng như hình thành dự án khởi nghiệp cho sinh viên tham gia vào cuộc thi “Học sinh, sinh viên với ý tưởng khởi nghiệp” được diễn ra hàng năm.

- *Tổ chức tốt công tác thông tin, truyền thông về hoạt động khởi nghiệp.*

Trung tâm truyền thông và quan hệ công chúng nhà trường cần xây dựng các chuyên mục, chuyên đề giới thiệu cho sinh viên về mục tiêu, mục đích của hoạt động khởi nghiệp, các chương trình hỗ trợ khởi nghiệp của Chính phủ, của địa phương và nhà trường; xây dựng các bài viết, sản phẩm trưng bày, giới thiệu về các dự án, ý tưởng khởi nghiệp của sinh viên trong trường để tạo động lực và tăng thêm kiến thức, kinh nghiệm cho tất cả học sinh, sinh viên trong toàn trường. Đẩy mạnh hoạt động truyền thông giới thiệu cho sinh viên về mục tiêu, mục đích của hoạt động khởi nghiệp, các chương trình hỗ trợ khởi nghiệp của Chính phủ và nhà trường nhằm kết nối sinh viên có ý tưởng khởi nghiệp với các “Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp”, nhà đầu tư.

- *Kết nối hoạt động khởi nghiệp với doanh nghiệp và thị trường.*

Cần tổ chức các cuộc thi khởi nghiệp cho sinh viên, tạo động lực cho các em theo đuổi ước mơ khởi nghiệp của mình và nhà trường là cầu nối giữa các dự án khởi nghiệp của các em sinh viên với nhà đầu tư với doanh nghiệp. Mời các doanh nghiệp hoặc các cựu sinh viên về trong các cuộc thi khởi nghiệp để có thể kêu gọi vốn đầu tư cho các dự án khởi nghiệp. Thúc đẩy hoạt động của câu lạc bộ “Nhà quản trị tương lai - FMC” về chủ đề khởi nghiệp, thường xuyên tổ chức các tọa đàm khơi gợi niềm tin khởi nghiệp, trang bị kiến thức khởi nghiệp cũng như kết nối các dự án khởi nghiệp của sinh viên với các nhà đầu tư.

4. Kết luận

Trường đại học Công đoàn là nơi cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho hệ sinh thái khởi nghiệp, là môi trường gắn kết các đề tài nghiên cứu khoa học của giảng viên, sinh viên với các nguồn lực, nuôi dưỡng các ý tưởng sáng tạo, hỗ trợ các dự án hoàn thiện hơn giúp sinh viên khởi nghiệp thành công trước và sau khi tốt nghiệp. Thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp sáng tạo cho sinh viên Trường Đại học Công đoàn là cần thiết, là thời cơ tuyệt vời cho các em sinh viên có thể bứt phá đi lên, tạo điều kiện cho sinh viên thực hiện ước mơ khởi nghiệp, tạo lập doanh nghiệp. Căn cứ vào các điều kiện mà Trường Đại học Công đoàn đã có cùng một số giải pháp trên thì hoạt động khởi nghiệp sáng tạo của sinh nghiệp sẽ ngày càng lớn mạnh, xứng tầm cùng các trường bạn và thực hiện được triết lý giáo dục, mục tiêu chiến lược của nhà trường đặt ra trong thời gian tới. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Báo cáo hoạt động câu lạc bộ Nhà quản trị tương lai - FMC các năm học 2014-2015 đến 2020-2021.
- [2]. Hiệu trưởng Trường Đại học Công đoàn (2015), số 26/ĐHCD ngày 20 tháng 3 năm 2015, “Chiến lược phát triển Trường Đại học Công đoàn từ năm 2015-2020 và tầm nhìn đến năm 2030”.
- [3]. Thủ tướng Chính phủ (2016), Quyết định số 844/QĐ-TTg ngày 18 tháng 5 năm 2016 của Thủ tướng Chính phủ “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025”, Hà Nội.
- [4]. Thủ tướng Chính phủ (2017), Quyết định số 1665/QĐ-TTg ngày 30/10/2017 của Thủ tướng Chính phủ “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025”, Hà Nội.
- [5]. Thủ tướng chính phủ, (2017), Quyết định số 939/ QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ “Hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp giai đoạn 2017-2025”, Hà Nội.